

V I N N Ý

K M E N

*Občasník Brněnské diecéze
Církve československé husitské*

srpen / 2013

číslo 11

„Já jsem vinný kmen, vy jste ratolesti.“

J 15,5

Obsah

Slovo bratra biskupa J. J. Dovaly	4
Zamyšlení k Vánocům (<i>E. Buttová</i>)	6
Bratři ze Soluně – světlo pro Moravu (<i>J. Sladký</i>)	12
Rozhovor s biskupem Jurajem J. Dovalou	15
Stránky pro mládež	18
Stránky pro děti	20
Bible Kralická a její tiskaři (<i>M. Fůrová</i>)	22
Výlety po památkách – kostely a chrámy C. a M. (<i>seriál</i>)	24
Pozvánky	27
Doporučujeme...	28
Informujeme...	29
Proběhlé akce	
<i>Dětská pouť na Modrou u Velehradu</i>	30
<i>Vyhodnocení dětské výtvarné soutěže</i>	31
Výročí a narozeniny	32
Datový plán	33

Slovo bratra biskupa

Požehnaný rok s Cyrilem a Metodějem

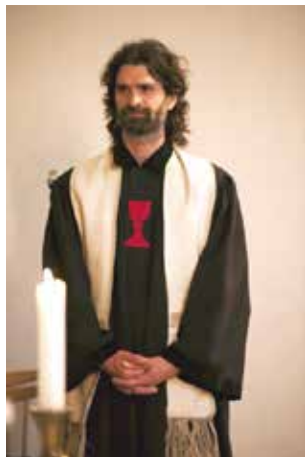
Milé sestry a bratři,

jubilejní rok 1150. výročí od příchodu věrozvěstů Cyrila a Metoděje se nám chýlí ke konci. Byl to požehnaný rok plný setkání, poutí, bohoslužeb a chval Hospodina, našeho Boha.

Jubilejní rok byl zahájen v sobotu 1. prosince 2012 slavnostní bohoslužbou v Brně na Botanické, kterou celebroidl bratr biskup Petr Šandera.

Diecézní pouť 1. června 2013 na ho-ru sv. Klimenta u Osvětiman byla více než symbolická. Právě na toto místo byly Konstantinem a Metodějem přeneseny a uchovány ostatky papeže svatého Klimenta a zde také Metoděj dokončil svůj překlad Svatého písma a sloužil jako dík za milost Boží slavnostní bohoslužbu. Pouť naší církve se konala za účasti patriarchy Tomáše Butty. Krásu staroslověnských písní při ní zprostředkovalo Komorní sdružení pro duchovní hudbu Ostrava. Program pouti pak odpoledne pokračoval ve bzeneckém sboru hodnotnou přednáškou bratra Dr. Václava Štěpánka a koncertem duchovní hudby.

22. června se konala již tradiční celocírkevní pouť do klášterního komplexu na Sázavě. Tento rok se nesla ve znamení mise soluňských bratří a bylo to opět příznačné pro toto místo, na kterém se liturgie ve staroslověnském jazyce sloužila ještě v 11. stole-

tí. Hezkou atmosféru poutě dokresloval fakt, že se na ní sešli všichni biskupové (kromě bratislavského), stejně jako kvalitní kulturní program s množstvím staroslověnských písní.

29. června pořádala naše diecéze pouť do Modré u Velehradu. Kromě dětské bohoslužby s maňáskovým divadlem manželé Pliskovi připravili pro dětské poutníky bohatý program, který je provedl českou historií. I dospělí se při tom nenudili – většina z nich byla v programu aktivně zaangažována.

6. července jsme uctili památku Mistra Jana Husa bohoslužbou ve Slavkově u Brna pod širým nebem. Program pak pokračoval minifestivalem duchovní hudby, na kterém se představilo pět pěveckých sborů.

Cyrlometodějský rok ukončíme 30. listopadu opět slavností, děkovnou bohoslužbou ve sboru v Brně na Botanické.

Bohužel v tomto jubilejním roce nás opustili čtyři významné osobnosti nejen brněnské diecéze, ale i celé církve. 19. prosince 2012 to byl bratr farář Jan Hálek z Ledče nad Sázavou. Po novém roce 26. ledna sestra Květoslava Bezdičková, farářka v Brně-Maloměřicích. 21. července emeritní patriarcha a biskup, bratr Vratislav Štěpánek. A 10. srpna pak emeritní biskup Karel Pudich. Je to velká ztráta pro naši diecézi, protože všichni čtyři byli pozitivními vzory na cestě za Kristem, upřímnými a pravdivými křesťany a svědky víry. Buď jim věčná sláva v nebeském království a Bohu díky za jejich požehnané životy.

Juraj Jordán Dovala, biskup

Zamyšlení k Vánocům

U nás Vánoce neslavíme

„... u nás Vánoce neslavíme!“ Zahlaholila drobná blondýnka a téměř udeřila sevřenou pěstí do stolu. Procházející číšník po ní mrknul, ale než se k ní otočili i hosté, otevřely se dveře a do kavárny vstoupila krásná rusovláska. Oči všech se na ni upřely a na zloemek vteřiny se zastavil i přičinlivý číšník. Aby si zajistila opravdu stoprocentní pozornost, zamávala rukou ověšenou perfektně zabalеныmi dárky a vysokým hlasem zašveholila: *„ahoj holky, už jsem tady.“* Drobnými krůčky na vysokých podpatcích přecupitala kavárnu až ke stolku u okna: *„hrozně se omlouvám, ale zdržela jsem se na masáži. Přišla jsem o něco?“*

„Ani ne.“ Odpověděla pobaveně mohutná bruneta a snažila se vysoukat zpoza stolku, aby se objaly na přivítanou. *„Jenom tady Mirka se zase čílí kvůli Vánocům.“*

„Neblázni, Mirko, vždyť je to taková romantika...“ Domlouvá jí zrzka a snaží se ovinout ruku s balíčky kolem Mirčiných ramen, aby ji políbila.

„Tak už si sedni a polož to, Lenko.“ Smířlivě se na ni usmívá blondýnka a s pohledem upřeným na balíčky vyzvídá: *„pro koho to všechno nakupuješ?“*

„Víte, holky, ten můj, jako František, on má rád, když máme pod stromečkem hodně dárků. On je hrozně hodný, pořád myslí na děti i na mě a taky chce, aby každý, kdo k nám o Vánocích přijde, dostal nějaký dárek. Představte si, že loni pořídil pro děti celý betlém, když viděl, že se jim líbí, a když se dozvěděl, že ty betlémy se staví na počest jeho jmenovce. On Vám je úplný František z As-sisy...“ Rozzářila se Lenka při pomyšlení na svého manžela.

„Jenomže František byl chudý.“ Opáčila kyselou brunetka a zamíchala si horkou kávu.

„... když svůj majetek rozdal potřebným...“ doplnila ji blondýna a obě se nahlas rozesmály.

„Mirko, Nad'o, takhle se přeci nemluví...“ poprvé od chvíle, kdy se usadily k svému oblíbenému stolu, se ozvala také Anna. Přestože promluvila velmi potichu, sama se zalekla naléhavosti, která se ozvala v jejím hlase.

„Ty, aby ses jí nezastala, Aničko. No, tak nám řekni, proč bychom měli slavit Vánoce...“ Naklonila se k ní Mirka a znovu zamávala rukou, jako by chtěla praštit do stolu.

„Protože je to v Bibli...“ Vyhrkla Lenka a zálibně se zadívala na své čerstvě nalakované nehty.

„A ty víš, co se píše v Bibli?“ Pochybovačně zvedla tužkou pečlivě vykroužené obočí Naďa.

„Ono je to trochu složitější.“ Snažila se zachránit situaci Anna. Aby předešla dalším posměškům na Lenčinu adresu, začala vytahovat z tašky knihu v koženém obalu. Otevřela ji a nervózně v ní listovala.

„Ukážeš nám, kde se píše o Vánocích?“ Nadšeně vypískla Lenka.

Než mohla Anna odpovědět, předešla jí Mirka: „V Bibli se o Vánocích vůbec nepíše.“ Prohlásila kategoricky.

Anna mezitím marně hledala v Bibli, která se vždycky znovu otvírala na prázdné stránce mezi Starým a Novým zákonem. Snažila si honem vybavit něco o počátku slavení svátků, třeba kdo je zavedl... Nakonec zmlkla a všechny jen hleděly na prázdný list. Po chvíli se opět nejistě ozvala: „totiž, ona je to asi hlavně věc víry...“ Mechanicky otočila několik stránek a otevřela se před nimi

pátá kapitola proroka Micheáše: „A ty, Betléme efratský, ačkoli jsi nejmenší mezi judskými rody, z tebe mi vzejde ten, jenž bude vládcem v Izraeli...“ potichu předčítá zaslíbení o příchodu Mesiáše.

„*Někde tady to začíná ... předpovědi proroků, a potom se objeví Jan Křtitel ...*“ Snaží se pomalu vysvětlovat Anna, ale jako by přitom hledala každé slovo...

„*Mohu vám ještě něco nabídnout?*“ Přerušil ji náhle zvučný hlas číšníka.

„*Ještě jednu kávu, prosím.*“ Jako první se ze zamyšlení probere Naďa. „*Holky, takhle bych si představovala Jana Křtitele...*“ Zasněně se dívá na široká ramena odcházejícího číšníka. „*Je takový mužný, a přitom... Pomiňte...*“ snaží se ho zvednutím ruky přivolat zpátky: „*... promiňte, ale vy nám někoho připomínáte, nemohl byste nám sdělit své jméno?*“ Snaží se zapůsobit co nejoslnivějším úsměvem.

„*Jmenuji se Pokorný, Jan Pokorný*“, překvapeně odpovídá číšník a raději se rychle vzdaluje pro kávu. „*No jistě... pokorný... to je to správné slovo... mužný a pokorný...*“ opakuje si pochvalně jen sama po sebe Naďa.

„*Copak ti nestačí ten tvůj? Musíš tady obtěžovat obsluhu?*“ Pohoršeně komentuje její zaujetí Lenka.

„*Jen ji nech*“, mává rukou Mirka směrem k Nadě. „*Ten její někoho má. Jsou teď nějakou dobu od sebe. Nediv se, že je na tebe tak nabroušená ... když vidí to vaše šťastné manželství, je jí to líto.*“

„*No a co ty, vždyť ty jsi taky sama...*“ soucitně si Mirku prohlíží Lenka. „*Nechtěly byste obě přijít k nám? U nás bude tolik lidí, že se tam ztratíte. Tak přijdete?*“ Obrací se Lenka s pozváním na Naďu a odsouvá co nejdál od sebe cukr přinesený s kávou.

„*Já na tu vaši romantiku nejsem zvědavá a hádám, že Mirka taky ne. O čem by si s tím tvým Františkem tady paní doktorka asi*

povídala?“ Odpovídá Nad'a s bojovně vystrčenou bradou, ale rozechvělým hlasem. „*To, kdyby ji pozvala tady Anička...*“ Tázavě se zadívá na svou sousedku, která jen klopi oči a nervózně posedává na židli.

„*To jsem si mohla myslet*“, pokračuje opovržlivě: „*ten tvůj farář by asi nesnesl, kdyby mu pěkně narovinu řekla, co si myslí o té vaší víře...*“

„*Však já taky o žádnou milost nestojím.*“ Přeruší ji ostře Mirka. „*A kolikrát mám opakovat, že Vánoce neslavím!*“ Dodá nahloubeně.

„*Přejete si platit, prosím?*“ Ozve se jí za zády hlas číšníka, který si všimnul, že na stole rozkládá peněženku. „*Ano, zaplatíme*“, odpovídá Mirka, aniž by se k němu otočila.

„*Já nevím, čeho ty se pořád bojíš, Aničko.*“ Nenechá se vytrhnout Nad'a ze svého kázání. „*Proč jsi pořád taková ustrašená? Vy věřící byste se přeci bát neměli, když máte toho Pána Boha!*“

„*To je pravda*“, přidává se Lenka účastně. „*Říkal to i farář, když jsme byli posledně na mši. Pamatuju si to, protože jsem byla dojatá, když četl, jak anděl říká Marii: „neboj se, Maria, neboť jsi našla milost u Boha“.* Bála jsem se tehdy, že se na mě manžel bude zlobit, protože jsem zapomněla koupit dárek pro jeho šéfa. On k nám vždycky chodí na Vánoce s celou rodinou a s ještě několika dalšími kolegy a jejich rodinami, a když něco spletu, tak...“

„*Tady je váš účet, prosím. Budete platit zvlášť, nebo dohromady?*“ Uctivě se dotazuje číšník.

„*Dohromady.*“ Odpoví zastřeným, ale pevným hlasem Anna s očima stále upřenýma na otevřenou Bibli.

„*Ale dneska jsem měla platit já.*“ Protestuje překvapeně Mirka. Anna, ale jakoby ji neslyšela, po paměti loví v maličké peněženke a podává číšníkovi několik bankovek.

„*To je v pořádku.*“ Dodá, když si všimne, že číšník hledá drobné nazpět. „*Děkuji, madam.*“ Schovává bankovky s lehkou úklonou.

„*Víte, že nám připomínáte Jana Křtitele?*“ Osloví ho ještě jednou Anna a dívá se mu přímo do očí.

„*Toho pána, bohužel, neznám. Ale pokud s vámi příště přijde, bude mi ctí jej poznat. Přeji Vám hezký večer, radostné Vánoce a těším se opět nashledanou.*“ Poroučí se číšník.

„*Vy slavíte Vánoce?*“ Zastaví ho udiveně Anna. „*Proč ne?*“ Odpoví poněkud rozmrzele a nyní již bez úklony odchází.

Blondýnka, bruneta i rzka se téměř naráz zvednou, v rychlosti se obejmou a rozloučí. „*Ty nejdeš s námi, Aničko?*“

„*Já mám ještě chvilinku čas.*“ Mává za nimi Anna a oknem sleduje, jak se marně snaží vyhnout čerstvě napadanému sněhu.

„*Radostné Vánoce ... kdo z děvčat vlastně prožije radostné Vánoce...*“ Přemýšlí Anna a v duchu probírá znovu dnešní setkání. „*Měla jsem je pozvat.*“ Probleskne jí hlavou a zastydí se, když si vzpomene, jak se nezmohla na žádnou odpověď. A znovu zrudne studem, když si vybaví, jak měla říct něco moudrého a hezkého o Vánocích a nic ze sebe nedostala. A co teprve, když oslovila toho číšníka ... taková ostuda ... kdyby se to dozvěděl manžel...

Myšlenka na manžela ji definitivně zvedla ze židle. Hodi-la na sebe kabát a s očima zabodnutýma do země rychle zamířila ke dveřím. Zprudka otevřela a až příliš hlasitě zabouchla. Teprve venku si uvědomila, že na stole zapomněla Bibli. Zůstala otevřená na třetí kapitole Lukášova evangelia, ze které chtěla něco přečíst o Janu Křtiteli. Hned jí napadlo, že už se tam nemůže vrátit. Ale pak jakoby uslyšela Nadin hlas: „*Čeho se pořád bojíš, Aničko?*“ Váhavě znovu vstoupila do dveří.

Číšník Jan Pokorný se právě skláněl nad jejich stolem. Všiml si jí až když přistoupila těsně k němu. „*Promiňte, chtěl jsem jít hned za vámi, ale ten nadpis...*“ Číšník byl ještě pokornější než kdy předtím... „*Já jsem si to jméno hned nevybavil a teď mi došlo, že je to vlastně z Bible...*“

„*To je v pořádku.*“ Pousmála se Anna a s knihou v ruce znovu vyšla ze dveří. Když opatrně našlapovala ve sněhu, vzpomněla si na Lenku, Nadu a Mirku, jak před chvílí procházely stejnou cestou. Hledala jejich stopy a snažila se nohama do nich strefit, ale zjistila, že jí to zdržuje. Zadávala se směrem, kterým odešly, a na obzoru uviděla první hvězdu. Pomyslela si: „*škoda, že jsem jim raději nepřečetla o mudrcích z východu, které hvězda přivedla až k Spasiteli...*“

Ucítila, jak ji chlad proniká přes tenkou vrstvu kabátu a otřásla se zimou. Znovu ji napadlo: „*kdo prožije radostné Vánoce? Kdo z nás...?*“ Všimla si, že v ruce stále drží Bibli. Pevně ji k sobě přitiskla a vykročila vlastním tempem.

„*Je to otázka víry. Otázka víry.*“

Eva Buttová
farářka v NO Brno - Botanická

Bratři ze Soluně - světlo pro Moravu

Jiří Sladký

III. Činnost Metodějova a konec cyrilometodějské misie

V předchozím díle tohoto článku jsme hovořili o konkrétním působení Cyrila a Metoděje na území Velké Moravy, přičemž politické snahy knížete Rostislava i misijní úsilí obou bratří postoupily ke svému vyvrcholení. Byl schválen papežem Hadriánem II. slovanský jazyk jako liturgický a Metoděj byl posléze vysvěcen na arcibiskupa panonsko-moravské církevní provincie.

Z těchto úspěchů se však Moravané dlouho neradovali. Již v srpnu roku 869 se Ludvík Němec odhodlal k velké vojenské výpravě namířené proti Slovanům na severu. Vojska táhla proti Srbům, Rostislavovi a nitranskému knížeti Svatoplukovi. Té části Ludvíkovy armády, která byla namířená proti Rostislavovi, velel Ludvíkův syn Karloman, který sice dobyl Moravu, ale Rostislavovi se podařilo uprchnout. Nakonec Svatopluk zradil Rostislava a vydal ho spoutaného Karlomanovi. Podle Fuldských letopisů byl Rostislav „odsouzen k smrti rozsudkem Franků a Bavorů, jakož i Slovanů, kteří přišli z různých krajů a přinesli králi dary, avšak (ten) rozhodl, aby (Rostislav) byl pouze zbaven zraku.“¹

Ještě v roce 869 byl bavorskými biskupy uvězněn také Metoděj. Správa Velké Moravy byla svěřena přímo Karlomanovým hrabatům Vilémovi a Engelšalkovi. Svatopluk sice zůstal chvíli v Nitře, ale už roku 871 byl uvězněn Karlomanem.² Tím však už Frankové překročili únosnou mez. Vyprovokovaní Moravané se vzbouřili ke všeobecnému povstání, vyhnali Viléma a Engelšalka a do svého

---

¹ L. E. HAVLÍK, Kronika o Velké Moravě, Brno 1992, s. 149, Fuldské letopisy k roku 870.

² J. DEKAN, Velká Morava - doba a umění, Praha 1981, s. 167, Karloman nařkl Svatopluka ze zločinu nevěrnosti. Viz L. E. HAVLÍK, Kronika o Velké Moravě, s. 153, Fuldské letopisy k roku 871.

čela si postavili Svatoplukova příbuzného kněze Slavomíra.³ Mezi tím byl Svatopluk propuštěn, jelikož mu Karloman nemohl prokázat žádné zlé úmysly, a navíc situace byla tak vážná, že v rozporu s původními záměry postavil Karloman Svatopluka do čela trestné výpravy proti moravským vzbouřencům. Když však Svatopluk vstoupil do starého Rostislavova města, přeběhl zpátky k Moravanům a uštědřil Frankům zdrcující porážku. Svatopluk se tak pomocí dvojí zrady stal vládcem celé mojmírovské říše.

Již zde bylo uvedeno, že při zpáteční cestě na Moravu byl r. 870 zajat Metoděj, a to pasovským biskupem, který ho uvěznil ve švábském klášteře Ellwangen. Tato informace však byla před papežem zatajena. Když se však papež Jan VIII. „dověděl o tomto činu, nařídil Metodějovo propuštění, potvrdil jeho arcibiskupství a jmenoval ho papežským legátem.“⁴ Metoděj se konečně mohl vrátit na Moravu a ujmout se duchovní správy. S ním se vrátili i jeho žáci a slovanská liturgie. K tomuto návratu došlo roku 873.

Pozice slovanské bohoslužby však byla na Velké Moravě nesmírně složitá. Hlavně kvůli ideové rozpolcenosti Svatoplukova vládnutí. I přesto, že byl Metoděj pro své zásluhy a kontakty respektován, obvinili ho frančtí kněží r. 879 před Svatoplukem z kacířství. Svatopluk, který již dávno naslouchal latinským kněžím, poslal do Říma moravské poselství, jež předneslo Svatoplukovu žádost o prověření pravověrnosti Metoděje a slovanské liturgie. Tento Svatoplukův krok je dosti rozporuplný a vyvolává otázky. Jak je možné, že si Svatopluk neuvědomoval, že těmito kroky nebezpečně ohrožuje slovanskou misií?⁵

Roku 880 se Metoděj vydává do Říma, aby zde obhájil své postavení arcibiskupa i slovanskou liturgii, a to se mu velice úspěšně podařilo. Papež Jan VIII. potvrdil jeho hodnosti i pravověr-

³ Slavomír byl nejspíše donucen moravskými vzbouřenci přijmout knížectví a nedobrovolně se postavit do čela povstání. Viz R. TUREK, Čechy v raném středověku, Praha 1982, s. 63.

⁴ J. VÁLKA, Dějiny Moravy, díl I. - Středověká Morava, in: Vlastivěda moravská - země a lid, sv. 5, Brno 1991, s. 27.

⁵ Podrobněji J. DEKAN, Velká Morava - doba..., s. 168-169.

nost bulou „*Industriae tuae*“, a nařídil všem kněžím na Moravě, aby Metoděje poslouchali. Na druhé straně ale vyhověl Svatoplukově žádosti o vysvěcení Wichinga na nitranského biskupa. Zajímavá je poznámka v závěru této listiny adresované Svatoplukovi: „A jestliže se tobě a tvým soudcům líbí poslouchat mše raději latinským jazykem, rozkazujeme, aby se pro tebe konaly mešní obřady latinsky.“⁶ To je ovšem věta, která nám v jasném světle ukazuje „skutečný postoj Svatopluka k Metodějovi a k slovanskému bohoslužebnému jazyku, ale i protinárodní charakter jeho dobrodružné velmocenské politiky“⁷

Snad ještě někdy v zimě roku 881-882 navštívil Metoděj Byzanc, kde ho přijal nejen císař, ale i patriarcha Fotius. Tato cesta ještě více posílila Metodějovu prestiž na Svatoplukově dvoře, takže lze říci, že poslední roky Metodějova života probíhaly v relativním klidu, ve kterém se mohl věnovat své bohaté literární činnosti.⁸ Když však 6. dubna roku 885 zemřel, byli jeho žáci Wichingovými intrikami a za tichého souhlasu Svatopluka z Velké Moravy vyhnáni. Nový papež Štěpán V. pak zakázal slovanskou liturgii.

Svatopluk nedokázal docenit sjednocující sílu slovanské kultury a tak, když roku 894 jeho smrtí zemřel i strach z jeho meče, vnitřní rozbroje a posléze opakované nájezdy Maďarů úplně rozvrátily Velkomoravskou říši. Výstižně tuto situaci vysvětluje Naum, jeden z Metodějových žáků: „A Moravskou zemi, jak byl předpověděl svatý Metoděj arcibiskup, vbrzku stihla pomsta boží za jejich hříchy proti zákonu, za jejich odpadlictví, za vyhnání pravověrných otců a za přijetí heretiků, jimž uvěřili.“⁹ Po nemnoha letech přišli Uhři, národ panonský, a poplenili zemi Moravanů a zpusťovali ji. Nu a ti, které Uhři nevzali v plen, utekli do Bulharska. I zůstala jejich země pustá a v moci Uhrů.“¹⁰

---

⁶ L. E. HAVLÍK, *Kronika o Velké Moravě*, s. 184, *Privilegium papeže Jana VIII. Svatoplukovi*, Řím 29. (?) června 880.

⁷ J. DEKAN, *Velká Morava - doba...*, s. 169.

⁸ J. VÁLKA, *Dějiny Moravy*, s. 27.

⁹ J. DEKAN, *Velká Morava - doba...*, s. 171.

¹⁰ L. E. HAVLÍK, *Kronika o Velké Moravě*, s. 262-263, *Život Naumův*.

Rozhovor s biskupem Jurajem J. Dovalou

Jsi v biskupské službě teprve krátce. S jakými pocity jsi do této služby šel a jak to, s čím jsi do ní vstupoval, odpovídá realitě. Resp. je něco, co tě např. překvapilo, ať již v kladném či záporném smyslu?

Vstúpil som do služby s myšlienkou robiť, čo je v mojich silách a ostatné nechať na Boha. Áno, povinností enormne pribudlo, je ich nad hlavu, ale nestresujem sa. Všetko sa postupne vyjasní, dôležité je zachovať si v srdci pokoj, lásku a robiť dielo so ct'ou. Rád by som utužoval medziľudské vzťahy, prehlboval našu spiritualitu, viac sa venoval praxi než administratíve, o čo sa aj snažím. Preto som často v teréne, absolvujem mnohé stretnutia s našimi ľuďmi, aj s ľuďmi z ekumény. Z očakávaní sa mi potvrdzuje, čoho som sa obával, že naša cirkev má prebujnelú administratívu. Rokovania, jednaná, biskupská rada, ústredná rada, komisie... Iste, treba veci riešiť, ale celodňové rokovania, keď sa to dá zvládnuť za 2 hodiny, ma unavujú.

Doba, do ktorej cirkev vstupuje, bude jistě značně obtížná, v mnohém náročnější než doba předchozí. Promítne se to bezpochyby i do tvé služby, budeš například dělat i mnohé ne příliš populární kroky. Jak se na to všechno připravuješ?

Toto je vec, ktorá ma ťaží, pretože redukovať stavy a financie je vždy bolestné. Doteraz žili cirkvi v socializme, nemuselo sa príliš šetriť, ani myslieť na budúcnosť. Odluka cirkvi od štátu je ale dokonaná a my musíme začať fungovať inak ako predtým. Už nie je možné zamestnať človeka, pokiaľ naňho zároveň nenájdeme prostriedky. Naopak, budú sa niekde aj znižovať úväzky

a nepredlžovať zmluvy, pokiaľ sú tie miesta nadbytočné. Samozrejme, je to nevďačná úloha, aj keď za to nemôžem a prišiel som k tomu ako slepé kura k zrnú. Musel by to ale robiť každý. Teda, pokiaľ by nebol kamikadze a nebolo by mu ľahostajné, či tu o pár rokov naša cirkev ešte bude.

V poslední době se změnil prakticky celý biskupský sbor. Jak se ti jeví vzájemná spolupráce, popřípadě jak se toto nové složení může promítnout například do nadcházejícího sněmovního jednání a do volby patriarchy?

Biskupský zbor mi pripadá vcelku kompatibilný, aj keď je v ňom názorová pestrosť. Osobne sa snažím s ostatnými vychádzať ústretovo, korektne a pre dobro celej cirkvi. Po pravde povedané, s väčšinou biskupov mám hlboký priateľský vzťah a potom sa aj problémové veci ľahšie riešia. Dúfam a modlím sa za to, aby voľba patriarchy prebehla dôstojne a cirkev mohla plniť zložité úlohy, ktoré na nás skutočne čakajú.

A teď otázka z mého pohledu trochu osobní: tvoje (již vlastně tradiční) účast na festivalu v Trutnově (kterou vnímám velmi pozitivně a přiznávám, že ti tak trochu závidím). Chtěl jsem s tebou o tom udělat rozhovor již před rokem, nedošlo k tomu, tak alespoň krátce nyní. Co tě k tomu přivedlo, jaká setkání jsi při té příležitosti prožil, co vnímáš jako největší obohacení jak pro tebe samého, tak i pro tento festival?

Predvčerom som sa vrátil z Trutnova, tak sú stopy živé. Keď ma Martin Věchet (zakladateľ) pred niekoľkými rokmi oslovil, či by som neprišiel na festival slúžiť bohoslužbu pre rockerov, rád som súhlasil, pretože sám pochádzam z tejto kasty. Odvtedy tam chodím, pretože tento festival má srdce a myšlienku. Vznikol ešte za totality a prvé ročníky boli rozháňané príslušníkmi ŠtB.

Má teda disidentskú tradíciu, a pravidelnými účastníkmi boli aj Václav Havel a Ivan M. Jirous. Tí už nie sú medzi nami, ale na festivale každý rok nechýbajú postavy z undergroundu, ako Dáša Vokatá, Láďa Heryán, František „Čuňas“ Stárek, Plastic People... Každý ročník má nejaké morálne posolstvo a je venovaný udalostiam či ľuďom, ktorí si to zaslúžia. V roku 2009 bol napríklad venovaný Janovi Palachovi (k 40. výročiu upálenia) a Janovi Husovi, ako dvom Janom, ktorí zomreli za pravdu. Bol tam prof. Jakub Trojan, evanjelický teológ, ktorý mal Palacha vo svojom zbore a ktorý ho aj pochovával. Po bohoslužbe sa konala beseda venovaná odkazu Husa aj Palacha, kde som mohol po jeho boku diskutovať s ľuďmi. Záujem bol veľmi živý a bolo to úžasne silné. Za tie roky som tam stretol veľa zaujímavých mladých ľudí, ktorí po bohoslužbe mali záujem o duchovný rozhovor alebo dokonca o povzbudenie vo viere. Kristus chce, aby sme jeho svetlo prinášali všade.

Děkuji za rozhovor.

Miroslav Kubíček

PRO MLÁDEŽ

Aby!

2Te 3,9:

...sami sebe dát
za příklad, aby-
chom se jím
řídili...

Věříme, že v Bohu máme nejen jistotu svého života, ale též smysl všech věcí. Přesto (a nebo právě proto?) stále přemýšlíme o tom, které konkrétní lidské činnosti smysl mají nebo nemají. Myslím si, že dokud jsme mladí, přemýšlíme o tom víc. Jak dozráváme, začínáme to vědět najisto a pak už nás často nikdo nedokáže zvrátit v našem názoru.

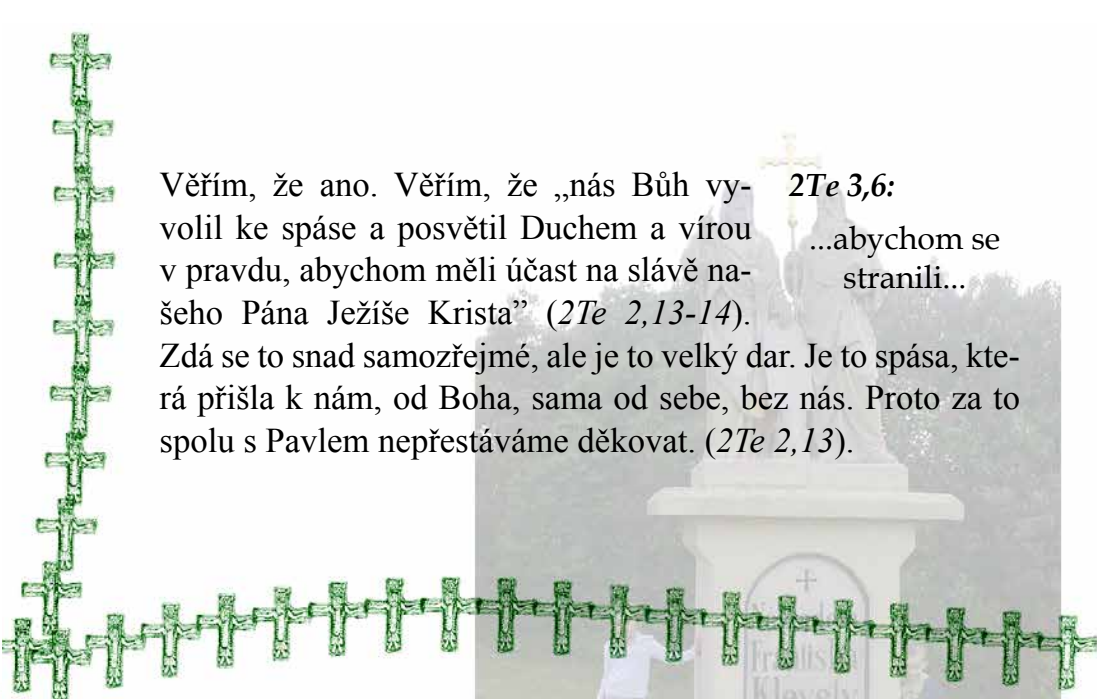
Zkusil jsem zabrousit do 2. Pavlova listu do Soluně a podívat se, o kterých věcech Pavel píše jako o smysluplných. A byl jsem překvapen. Nenašel jsem jen mnoho dobrých věcí, které apoštol doporučuje, ale i důvody proč. Nebo lépe – aby. Já osobně jsem jich našel celých 13. Pojd'me se podívat na ty 3 „nejoptimističtější“.

Pavel nám opět připomíná, že Hospodinovo je království, moc i sláva. A on se svým královstvím přijde. Přijde, „aby byl oslaven svým lidem a veleben těmi, kdo uvěřili“ (2Te 1,9-10). Patříme i my

2Te 2,2:

... abychom se nedali
snadno vyvést
z rovnováhy
nebo vylekat...

mezi jeho lid? Oslavujeme svého Pána? Uvěřili jsme tak, že Boha velebíme? Máme účast na Hospodinově slávě?

Věřím, že ano. Věřím, že „nás Bůh povolil ke spáse a posvětil Duchem a vírou v pravdu, abychom měli účast na slávě našeho Pána Ježíše Krista” (2Te 2,13-14). Zdá se to snad samozřejmé, ale je to velký dar. Je to spása, která přišla k nám, od Boha, sama od sebe, bez nás. Proto za to spolu s Pavlem nepřestáváme děkovat. (2Te 2,13).

2Te 3,6:

...abychom se stranili...

Chceme s takovou slávou být sami? Určitě ne. Ani nemůžeme. Chceme totiž, „aby se slovo Páně stále šířilo” (2 Te 3, 1). Ježíš přichází do našich srdcí, ale ne jako do poslední stanice. Od nás chce vyrážet stále dál. Každý z nás má být poslem někomu jinému. Vždyť naše mysl častokrát tolik bloudí, že ani 77 zaklepání nestačí, aby se ozvalo tím správným: vejdi!

Namítnete možná, že jsou to věci notoricky známé. Asi ano. Jsou známé, protože jsou klíčové. Není ale potřeba si je tím častěji připomínat, abychom se nenechali ukolébat falešnými jistotami? I proto si letos připomínáme příchod věrozvěstů Konstantina a Metoděje na Moravu, abychom nezapomněli na kořeny, ze kterých vyrůstáme.

2Te 1,11:

...aby nás náš Bůh učinil hodnými svého povolání a svou mocí přivedl k naplnění každé naše dobré rozhodnutí a dílo víry...

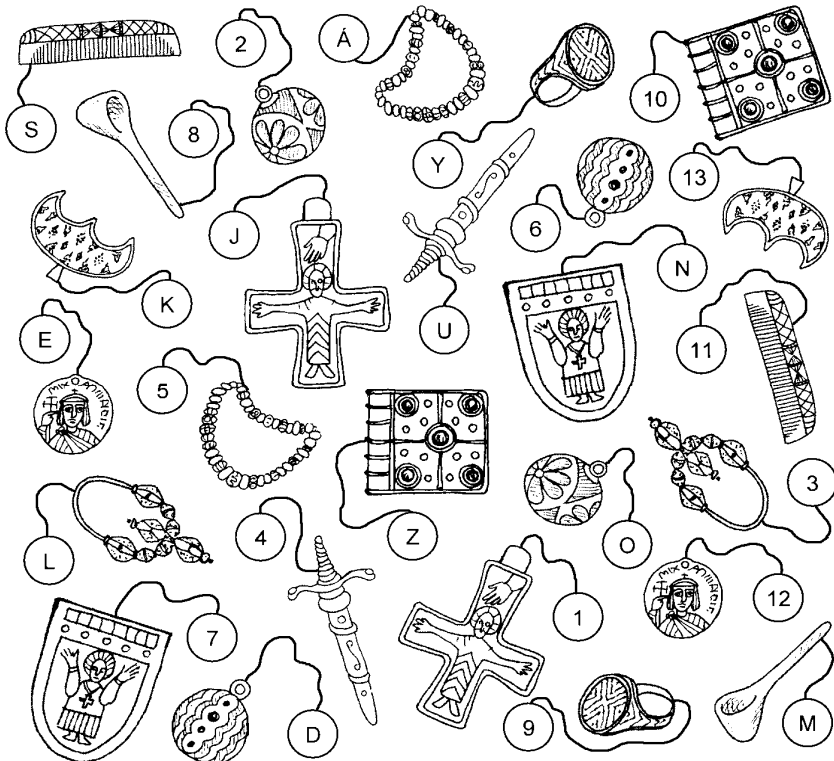
Michal

Pro děti a jejich rodiče

VELKÁ MORAVA V 9. STOLETÍ

Moravané obývali velmi úrodnou zemi. Byli dobří zemědělci a také zruční řemeslníci. Bohatství a uměleckou vospělost země dokládají dochované kovové nástroje, zbraně a krásné šperky. Konstantin s Metodějem přinesli na Moravu to, co zde chybělo – písmo a knihy ve slovanském jazyce. Kromě překladu Bible sepsali pro obyvatele Moravy podle byzantské předlohy první staroslověnsky psaný zákoník, který se nazývá... (dokončení v tajence).

Najdi k originálu velkomoravského nálezu s číslem jeho kopii s písmenem. Když správně zapíšeš písmena podle čísel do tabulky, získáš tajenku.

Tajenka:

10	5	13	2	7	11	4	6	7	9	1	3	1	4	6	12	8

Domalovánka

Vzdělání bratři a nové slovanské písmo - hlaholice

Bible kralická a její tiskaři

Převzato: Český bratr 4/2013.

Prvním kralickým tiskařem byl Zachariáš Solín, původně laik, od roku 1581 kněz. Jeho působení lze doložit podle jím používaného emblému – karafiátu – již v ivančických tiscích.

Pod jeho vedením vyšla celá Šestidílka. Šlo o mimořádně náročný tisk, neboť tiskové zrcadlo této Bible je složité. Vedle vlastního textu jsou tu poznámky, sumáře, tituly atd. Zvládnutí takové práce svědčí o profesionalitě jejího tvůrce, který je právem považován za nejvýznamnějšího tiskaře Jednoty.

Zachariáš Solín je podepsán také pod vydáním jednodílné Bible z roku 1596. Zatímco v případě Šestidílkky se jednalo o užitékové vydání, působí 1. vydání Jednodílkky intimně. Tisk je mimořádný svou výtvarnou a grafickou jednotou, za níž stojí řezbář Václav Elam. Jedinou výjimkou z jednotného výtvarného plánu je slohově odlišný titulní list. Kniha byla vytištěna na velmi jemném papíře a díky své grafické úpravě je považována za vrchol kralické knižní produkce. Zachariáš Solín zemřel krátce po vydání Jednodílkky, 8. 3. 1596. Vedení kralické tiskárny se po něm ujal Samuel Sylvestr.

Sylvestr byl správcem kralického sboru, jeho náhrobní kámen z roku 1605 se nachází na zdi kralického kostelíka. Spolupracovníkem Sylvestrovým se stal Václav Elam. To dokazuje také používání dvojsignetu – vázy se třemi květy, znamením Silvestrovým a Elamovým emblémem Merkurovy hole se dvěma květy – v některých kralických tiscích. Od roku 1604 jsou kralické tisky signovány jediným, Elamovým signetem.

Grafik a později tiskař Václav Elam stojí za vydáním Jednodílkky z roku 1613, „*jejíž revidovaný text se stal základem pro další vydání exulantská i potoleranční. Po stránce grafické je to kniha*

Vlys druhého dílu Bible Kralické

zcela užitečná, tištěná velkým zřetelným písmem, jež bylo záměrně zvoleno pro čtenáře oslabeného zraku,“ píše ve svém článku Kralická tiskárna, tiskaři a jejich dílo, otištěném ve sborníku Kralice z roku 1959, Ivan Vávra. Elamovou zásluhou se objevily v kralických tiscích také kolektivní signety, a to jak pracovníků tiskárny (signet s devíti monogramy, z nichž byly dosud rozluštny pouze některé), tak emblémy čtyř současných biskupů Jednoty.

Václav Elam působil jako poslední správce kralické tiskárny, jejíž činnost byla přerušena roku 1620 po zpusťování Kralic císařským vojskem. V letech 1622 až 1629 byla tiskárna ukrývána na zámku v Náměšti nad Oslavou, poté v Přerově, až byla roku 1631 přesunuta do Lešna, kde byla zničena v roce 1656 při požáru města. Václav Elam zemřel ale již roku 1622 právě v Náměšti nad Oslavou.

Mirka Fůrová

Príspevek byl publikován v rubrice Třináct.

Výlety po památkách (seriál)

Pravoslavný kostel sv. Cyrila a Metoděje v Kroměříži

Je situován nedaleko centra města, na Slovanském náměstí. Byl vybudován archimandritou Andrejem v letech 1946 až 1948. Stavba byla dokončena jako památník padlých ve druhé světové válce a jako vzpomínka na vladyku Gorazda, který byl odsouzen a popraven za napomáhání parašutistům, kteří spáchali v roce 1942 v Praze atentát na R. Heydricha.

Pravoslavný chrám sv. Cyrila a Metoděje v Přerově

Chrám se nachází na jižním okraji městské památkové zóny Přerov, na rozhraní Wilsonovy ulice a Žerotínova náměstí. Jde o bývalou synagogu, která stojí v místech, kde se dříve nacházela synagoga původní, pravděpodobně ze 16. století, která byla v roce 1832 zničena požárem. Současná budova je výsledkem přestavby podle projektu přerovského rodáka Jakoba Gartnera. Uskutečnila se v roce 1898 v novorománském slohu.

Proměnou synagogy na pravoslavný chrám nedošlo v interiéru budovy k žádným zásadním změnám. Největší změnou byla instalace ikonostasu, dřevěné stěny oddělující chrámovou loď a oltář. Přerovský ikonostas vykazuje určitá národní specifika. Je to pohled do minulosti našeho národa a jeho spojení s cyrilometodějskou křesťanskou misí a jejím odkazem. Většina světců patří české historii a má mnoho společného se slovanskou bohoslužbou a písemnictvím.

Kostel sv. Cyrila a Metoděje v Prostějově

Nachází se poblíž centra města na rohu Brněnské třídy a ulice Tetín.

Kapucínský kostel a klášter byl založen v prostějovském předměstí v letech 1756 až 1762. Původně se jednalo o typický kapucínský kostel bez věže. Zasvěcen byl sv. Barboře. Klášter u kostela přestal existovat po reformě Františka Josefa v roce 1784. Věž zvonice pochází až z počátku 20. století, kdy v letech 1902 až 1903 prošel celý areál novobarokní přestavbou.

Nově byl kostel zasvěcen sv. Cyrilovi a Metodějovi. V letech 1988-9 byl opraven a znovu otevřen.

Sbor sv. Cyrila a Metoděje Církve československé husitské v Chudobíně

Dokladem náboženských sporů počátku 20. let 20. století a velkého odhodlání věřících Chudobína a přifařených obcí je stavba tohoto sboru. Poměrně velká stavba, která spolu s farou stojí v malém parku, byla vybudována v letech 1923 až 1925. Je zajímavé, že ji po dostavení až do roku 1935 využívali věřící pravoslavné církve.

Ve sboru jsou obrazy světců od litovelského malíře Aloise Kučery a roku 1966 sem byly přeneseny varhany ze zrušeného kostela církve evangelické (Červeného kostela) v Olomouci.

Pravoslavný chrám sv. Cyrila a Metoděje v Chudobíně

Ve 30. letech 20. stol. byl Chudobín střediskem pravoslavné církve na Litovelsku. Vyvrcholením náboženských sporů 20. a 30. let 20. století v Chudobíně je stavba pravoslavného chrámu.

Autorem stavby, interiéru a vnitřní výzdoby je Andrej - Vsevolod Kolomacký. Chrám byl postaven díky úsilí a financím věřících v Chudobíně a přifařených obcích v letech 1934 až 1935. Během „heydrichiády“ za 2. světové války byl chrám uzavřen. Nyní se zde slouží pravidelně mše.

Zajímavostí je, že obě stavby, sbor sv. Cyrila a Metoděje i pravoslavný chrám sv. Cyrila a Metoděje, inicioval jeden člověk – farář Josef Židek.

Kaple sv. Cyrila a Metoděje na Radhošti

Kaple stojí na vrcholu Pusteven – Radhošti. Je stará více než jedno století. Zpočátku měla podobu kamenné stavby v byzantském stylu s bílou omítkou. Nad vchodem do chrámků byl vyveden nápis „Milujte se, Slované, a sjednoťte se u víře, kterou zde hlásali svatí Cyril a Methoděj“. Jejich sousoší se nalézá vně kostela.

Dřevěná zvonice se šindelovou střechou byla přistavěna v roce 1924 při celkové opravě - tehdy byla celá kaple obložena impregnovaným šindelem. Kaple sv. Cyrila a Metoděje je jednou z nejhvyšše položených církevních staveb v Česku.

Okna kaple mají barevné vitráže s postavami světců (sv. Václav a další naši svatí) a jmény donátorů z okolních obcí. 23. června 1928 tento chrám navštívil oficiálně pan prezident Tomáš Garrigue Masaryk, což připomíná bronzová deska ve vstupním vestibulu, obnovená v roce 2005.

Kaple byla vysvěcena olomouckým arcibiskupem Theodorem Kohnem v roce 1898, nyní se o ni starají členové spolku Matice radhoštské z Trojanovic, kteří také řídili obnovu dřevěné zvonice v roce 2000.

Pozvánky

Slavnostní bohoslužba k ukončení cyrilometodějského roku

bude **30. 11. 2013 v 15 hodin na Botanické 1, Brno**. Sloužit bude brněnský biskup CČSH Mgr. Juraj Dovala. V jejím průběhu budou vyhlášeny výsledky literární soutěže, která má uzávěrku 31. 10. 2013.

Akademický klub Tábor zve na pravidelná setkání, která se nově uskuteční v prostorách Setkávání ve 3. poschodí na Joštově 7, Brno. Začátky jsou vždy ve 14.30 hodin, vchod je z ulice Česká. Těšit se můžete na tyto akce:

13. září 2013	– Mgr. Bohuslav Binka, PhD: Problémy demokracie
11. října 2013	– Mgr. Jana Šilerová: Maria – matka a žena
8. listopadu 2013	– Mgr. Věra Lejsková: Hudební setkávání
13. prosince 2013	– Vánoční beseda

Doporučujeme ...

Ivan Klíma, Moje šílené století I, II

Nakladatelství Academia vydalo v roce 2010 dvousvazkové dílo spisovatele **Ivana Klímy** „**Moje šílené století**“.

Moje šílené století I

Jedná se v podstatě o autobiografii, kterou ovšem autor podává na pozadí společenského a politického dění v tomto národě. Židovský původ a perzekuce, pobyt v Terezíně, návrat, zkušenost s komunistickou diktaturou, Pražské jaro, tzv.

Moje šílené století II

„normalizace“, až po listopad 1989. Za každou jednotlivou kapitolou autor v obdivuhodně výstižné zkratce zasazuje své vlastní osudy do širšího historického a společenského kontextu. Kniha určitě stojí za přečtení.

Koyaanisqatsi, Powaqqatsi, Naqoyqatsi

V osmdesátých a na začátku devadesátých let natočil režisér

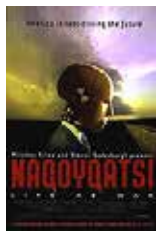

Godfrey Reggio v produkci **Francise Forda Coppoly** tyto tři nevšední snímky, které teď konečně, s více jak dvacetiletým odstupem, vycházejí u nás na DVD. Na aktuálnosti tím ale nejenom že neztratily, naopak mám pocit, že ještě zesílila. „Koyaanisqatsi“ znamená v jazyce indiánu kmene

Hopi „bláznivý život“, „chaotický život“, „život vedený z rovnováhy“, „rozpadající se život“, anebo „život volající po změně“.

Autor ukazuje, jak alarmující je stav této planety a naše úloha v tomto dění. Dojem ze všech tří filmů je navíc umocněn tím, že vše se děje bez jediného slova, pouze podbarveno vynikající hudbou jednoho z největších současných skladatelů vážné hudby, minimalisty **Philipa Glasse**.

Informujeme...

Komponovaný pořad Cantica Comeniana Konzervatoře EA a Alfréda Strejčka v Kralicích

Publikováno: Naše reformace

Studenti Konzervatoře evangelické akademie v Olomouci připravili ve spolupráci s hudebníkem a mistrem mluveného slova Alfrédem Strejčkem pro letošní významné 400. jubileum Bible kralické komponovaný pořad Cantica Comeniana.

Jedná se o úpravy bratrských chorálů na texty J. A. Komenského od skladatele Petra Ebena, jedné z nejvýraznějších osobností české sakrální i světské hudby. Jeho skladby jsou prochnuty hlubokým křesťanským cítěním a jsou umělecky a filozoficky přesvědčivým poselstvím.

Koncert se koná **v sobotu 14. 9. od 20:00 hodin v Kralicích nad Oslavou** na hlavním podiu. Půjde jistě o důstojnou tečku za hudebními vystoupeními sobotních oslav. „Přijďte si poslechnout mladé talenty, kteří Vás svým mladistvým elánem a profesionalitou bezpochyby nadchnou,“ zve do Kralic Petr Bruna, koordinátor oslav za Českobratrskou církev evangelickou.

Zajímavé výstavy:

K výročí vydání Bible kralické se připojil nejen náměšťský zámek, ale i Moravské zemské muzeum Brno, které vystaví veřejnosti **originál Bible kralické z roku 1613 v Ditrichštejnském paláci na Zelném trhu v Brně od 10. do 29. září.**

Šestisvazkové vydání Bible kralické se připravovalo v sedmdesátých letech 16. století v tiskárně Jednoty bratrské v Ivančici-

cích na Brněnsku. Z bezpečnostních důvodů, ale i díky podpoře Žerotínů, byla tiskárna přestěhována do Kralic nad Oslavou. První tři díly vyšly v letech 1579, 1580 a 1582, další v letech 1587, 1588 a Nový zákon pak v roce 1596. Nejznámější a nejrozšířenější je ale jednosvazkové vydání Bible kralické z roku 1613, které je považované za mistrovské dílo po stránce jazykové, překladatelské i tiskařské.

Další zajímavou výstavu **Cyril a Metoděj – doba, život, dílo** můžete shlédnout **do 29. 9. 2013 v Paláci šlechticů v Brně**. Dětský program je nutno domluvit předem. Více informací najdete na: www.mzm.cz/palac-slechticen

Velkomoravské hradiště v Mikulčicích:

Památník Staré a Velké Moravy vás uvítá upravený, s novými stezkami, novým informačním systémem a určitě vás okouzlí proměnlivé prostředí okolních lesů a luk. *Více informací na: www.masaryk.info/slovanske-hradiste-mikulcice*

Proběhlé akce:

Fotografie z dětské pouti na Modrou u Velehradu

Vyhodnocení výtvarné soutěže

Kategorie I.

Nikdo obrázky neposlal.

Kategorie II.

1. místo: Barbora a Klára Stará (NO Kuřim)

Barbora:

Klára:

2. místo: neuděleno

3. místo: Patrik Rais (NO Pěňčín):

Kategorie III.

1. místo: Alexandr Čuri (NO Pěňčín):

2. a 3. místo: neuděleno

Zvláštní odměna

výběr při DS: Jaroslava Seidlová (NO Prostějov):

Výročí a narozeniny

Narozeniny v období září – prosinec 2013:

Iveta Hušková – 12. září (50 let)
jáhenka v NO Kuřim

Olga Medková – 18. listopadu (85 let)
farářka v důchodu

Eva Suchánková – 29. prosince (55 let)
farářka při diecézní radě

Datový plán

Září:

- 3. 9. – modlitba Taizé (Botanická)
- 5. 9. – generální synoda duchovních
- 6. až 7. 9. – kurz základů teologie
- 7. 9. – zasedání diecézní rady
- 14. 9. – zasedání ústřední rady
- 15. 9. – partnerská neděle – sbírka Essen
Ekumenická neděle
- 17. 9. – vikariátní konference duchovních
Východní Morava
- 21. 9. – sněm k volbě patriarchy
modlitba Taizé (Prostějov)
- 22. 9. – bohoslužby do rozhlasu –
Královéhradecká diecéze
- 28. 9. – instalace patriarchy
- 27. až 29. 9. – celocírkevní setkání mládeže –
Plzeňská diecéze

Říjen:

- 1. 10. – modlitba Taizé (Botanická)
- 3. 10. – vikariátní konference duchovních Brno
- 4. 10. – jednání diecézního revizního finančního výboru
- 4. až 5. 10. – kurz základů teologie
- 8. 10. – zasedání teologického poradního sboru
- 10. 10. – vikariátní konference duchovních Vysočina
- 12. 10. – zasedání ústřední rady
- 15. 10. – vikariátní konference duchovních
Východní Morava
- 19. 10. – slavnost světla v Prostějově
- 28. 10. – bohoslužby v Hradci Králové
sbírka na opravu kostela v Liptovské Osadě

Listopad

- 1. až 2. 11. – kurz základů teologie
- 5. 11. – porada vikářů
modlitba Taizé (Botanická)
- 7. 11. – vikariátní konference duchovních Brno
- 9. 11. – zasedání ústřední rady
- 14. 11. – vikariátní konference duchovních Vysočina
- 15. až 16. 11. – vzdělávání pro statutáře náboženských obcí
- 16. 11. – modlitba Taizé (Prostějov)
- 17. 11. – Studijní sbírka Farského
- 19. 11. – vikariátní konference duchovních
Východní Morava
- 23. 11. – zasedání církevního zastupitelstva
- 24. 11. – Poslední neděle liturgického roku –
sbírka ČBS
- 29. 11. – jednání diecézního revizního finančního výboru
- 30. 11. – zasedání diecézní rady –
ukončení jubilejního roku

Prosinec

- 1. 12. – první neděle adventní
- 2. až 4. 12. – duchovní cvičení
- 3. 12. – modlitba Taizé (Botanická)
- 5. 12. – vikariátní konference duchovních Brno
- 6. až 7. 12. – kurz základů teologie
- 12. 12. – vikariátní konference duchovních Vysočina
- 14. 12. – zasedání ústřední rady
- 21. 12. – modlitba Taizé (Prostějov)
- 24. 12. – Štědrý den, bohoslužby do rozhlasu –
kostel sv. Mikuláše, Praha
- 25. 12. – Boží hod vánoční
- 26. 12. – Prvomučedník Štěpán –
sbírka na celocírkevní diakonii

Vinný kmen

občasník Brněnské diecéze číslo 11

Vydala Brněnská diecéze Církve československé husitské
v roce 2013

© Brněnská diecéze CČSH

Redakční rada: šéfredaktor: Miroslav Kubiček,
členové: Michaela Kubičková, Michal Hvězda,
Šárka Chytilová, Pavel Pospíšil

Sazba a tisk: Tiskové středisko DR CČSH v Brně.
Fotografie neoznačené autorem pochází z archivu DR.

Určeno pro vnitřní potřebu CČSH